

TÖRVÉNYMAGYARÁZAT

1971

21. szám

MAGYAR KERESZTÚT

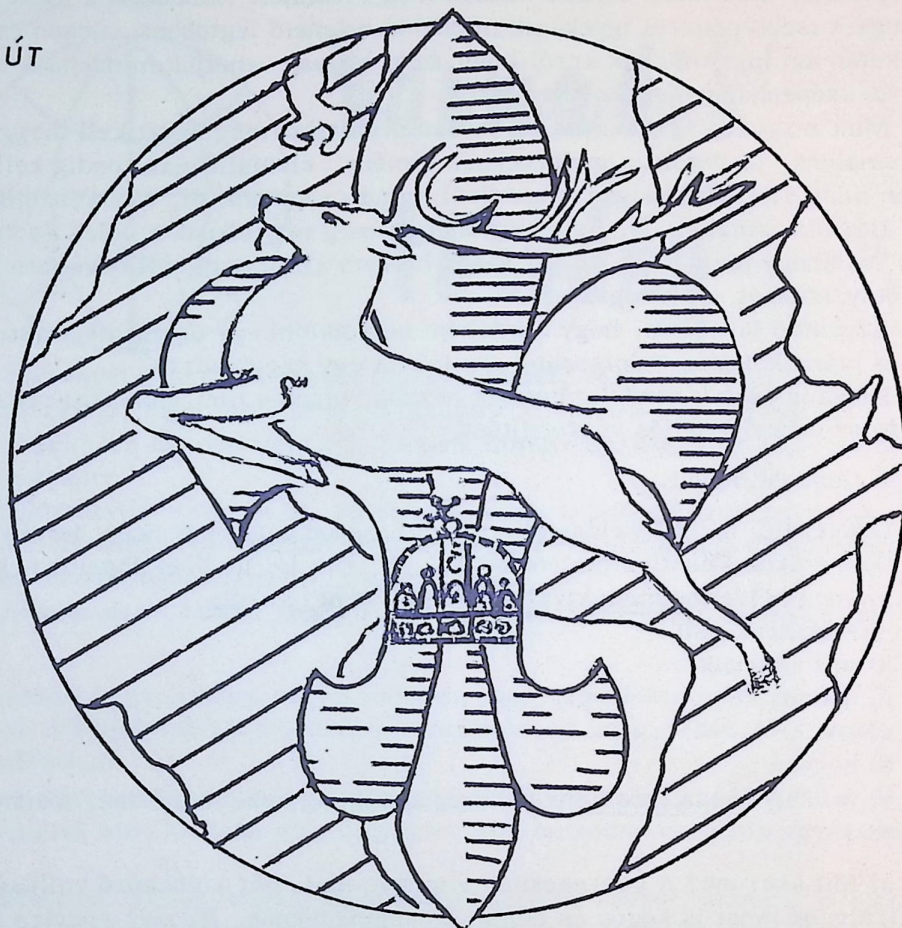
AKADÁLYVERSENY

ELSŐSEGÉLY

MUNKAMÓDSZER

IRODALOMTANÍTÁS

MEGHITT BESZÉLGETÉS

Vezetők Lapja

TERVEZÉS - TERVKÉSZÍTÉS

VÉGREHAJTÁS - ELLENŐRZÉS

Sokat hallunk manapság tervezésről, programmirozásról az elektro aggyal. Mielőtt kérdeznénk, mi közünk ehhez, nézzük meg értelmét. Mindenütt a lehető legkisebb erővel és legkevesebb pénzzel igyekszik mindenki a lehető legtöbbet, olcsón és gyorsan elérni. Ezekután azt hiszem csak arról lehet szó, hogyan vehetjük mindennek hasznát elektromos agy és szépenhangzó szaknyelv nélkül.

Mint magyar cserkész és különösen mint tiszt még egyet kell meggondolnunk. Bármit is csinálunk, legyen az a gyerekeknek élmény, kívüállóknak pedig kellemes benyomást adjon mind általában magyarságunkról, mind csapatunkról, cserkészletünkéről.

Bármit csinálunk is, nem engedhetjük meg magunknak a bölcs és kényelmes legyintést "valahogy majd csak lesz..." Azt hiszem arról nem kell bővebben beszélnem, ismerjük helyzetünket, az emigrációt.

Ezekután javaslom, hogy mintaként bemutatom egy ökuménikus istentisztelet tervezését és utána közösen kidolgozunk egy tervet egy nagytáborra.

Először csak a gondolatmenetet nézzük, utána a terv technikai részét, majd ennek alapján az ellenőrzést és végrehajtást.

1) Gondolatmenet.

Őrsvezetői megbeszélésen merült fel a gondolat, hogy Szent István ünnepére jó lenne egy ökuménikus istentiszteletet tartani. Az ötlet jó, de hogy fogjunk neki? Rajtam és a 8 ő.v.-n meg helyettesemen kívül még senki sem tud róla.

Tisztáznunk kell

a) mit akarunk

b) mikor

c) hol

d) hogyan

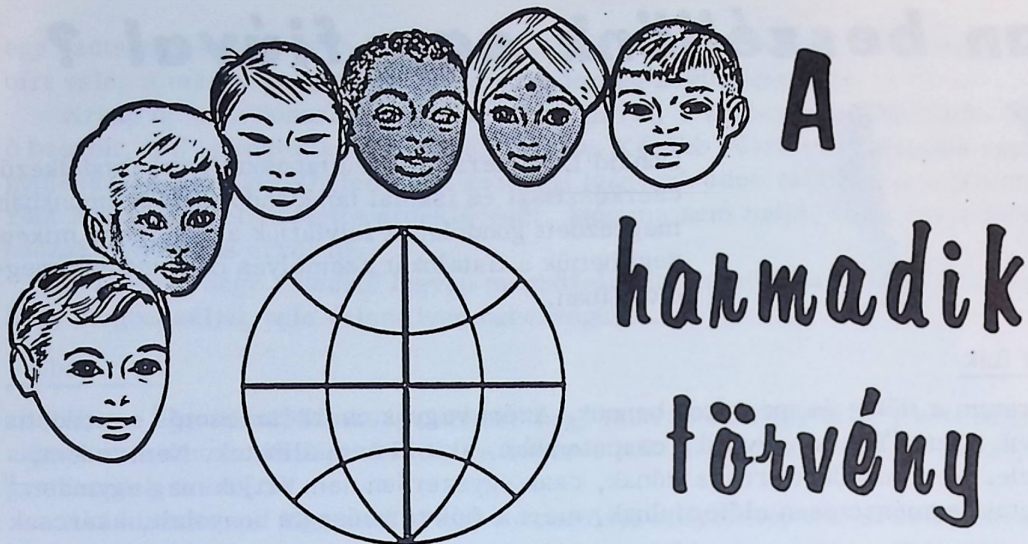
c) mi kell hozzá (személy szerint, anyagilag, szervezésben, mennyi idővel kell számítani.)

a) Mit akarunk? A gyerekeknek élményt adni, bár különböző vallásúak lehetünk, de első királyunk most is közös és példa mindegyikünknek. Ha már ennyire megyünk, akkor mutassuk meg kifelé is, papjaink helybeli előljáróinak, barátainknak, hivatalnokoknak, aiktól sokszor kértük már ezt, azt, hogy nem csak kéregetni, vagy bált és tombolát tudunk rendezni, hanem mint keresztények mi is olyan emberek vagyunk mint ők, nemcsak magyarok, hanem vallásosak is vagyunk. Papjaink előljárói pedig lássák, hogy ők sem hiába dolgoznak és dolgoztak.

Barátainkat, egyéb támogatóinkat akárcsak a magyar szervezeteket, amelyekkel jó kapcsolataink vannak, szintén hívjuk meg. Mi képviseljük az ifjúságot és ennek elitje akarunk lenni, tehát ne legyen öncélú munkánk, és ha már csinálunk valamit annak legyen nyoma.

b) Időpont: vagy augusztus 20 utáni, vagy előtte való vasárnap, vagy 20-án este. Utóbbi lesz a legjobb, mert biztos minden egyház tart vasárnap István-napot, vagy megemlékezést.

c) Hol? Mivel vendégekre számítunk, a legnagyobb helységben, ill. a legnagyobb templomban, vagy teremben, amelyik a magyarok rendelkezésére áll.

A Segítőkészség törvényét gyakran a rőzsét cipelő nénikét, vagy egy vakot segítő cserkésszel ábrázolták. Ideje, hogy törvénymagyarázatunk kilépjen a gyerekcipőkből s törvényeink mélyebb értelmére és messzemenő, életünk minden szakaszában való alkalmazhatóságára is rámutasson.

A harmadik cserkész-törvény nyomán pl. föltétlenül igyekeznünk kell cserkészeink szemét nyitogatni a komoly segítséget igénylő problémák észrevételére és a ránbizottak szociális érzékének és felelősségtudatának fejlesztésére.

Az alábbiakban néhány adatot közlök, mely segítheti a cserkészvezető ilyenirányú munkáját:

Az emberiség nagyobb felének nincs vagy semilyen, vagy legalábbis emberhez méltó otthona. Bombayban pl. 100.000-nél több ember éjszakánként az utcán alszik. És ez így van minden nagyobb városban.

Az emberi nemnek kereken háromnegyed része annyira nyomorúságos állapotban él, hogy vagy a létszükségletek alsó határán jár, vagy azon alul tengődik-vergődik egyik napról a másikra.

A világ népességének kb. 77%-a (vagyis kicsi híján négyötöd része!) annyira sanyarú és egészségügyileg annyira elmaradott körülmények közt él, hogy a halálesetek fele 5 éves és azon aluli gyermekekből kerül ki.

Naponta legalább 10.000-re megy azok száma, akik kiéhezettség következtében halnak meg. Ugyanakkor a világ államai, legenyhébb becslés szerint, évente 120.000 millió dollárnyi összeget költenek fegyverkezésre. Erre adta Isten az embereknek a földi javakat?

A világ lakosságából kb. egy ötödni résznek (20%) a világon termelt összes élelmiszerek négyötöde (80%) áll rendelkezésre. A lakosság többi négyötödének a maradék 20%-nyi élelmennel kell osztoznia.

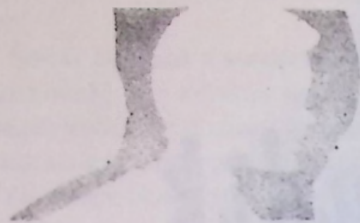
A világ anyagi javainak 85%-át a lakoságnak csupán 18%-a birtokolja; gazdasági szakértők becslése szerint ez a helyzet csak rosszabbodni fog, mert 1970-ben a javak 90%-a a lakosság 10%-ának kezében lesz.

Évente kb. 60 millió ember hal meg. Ezek közül kb. 40 millió éhség, vagy egyoldalú táplálkozás következtében kerül sírba.

Nem elég azonban ezeket a tényeket csak tudomásul venni és fölöttük siránkozni. **CSELEKEDNI KELL!** Mit tehetünk? Ötleteket kér a VL.

Á.J.

Hogyan beszéljünk egy fiúval ?

Donald L. Peters, hosszú tapasztalattal rendelkező cserkésztsízt és iskolai tanácsadó múlt számunkban megkezdett gondolatait folytatjuk arról, hogy miként segíthetjük a fiatalokat személyes nehézségeik megoldásában.

Ellenszenves fiúk

"Én szeretem a fiúkat és megbízok bennük. Azért vagyok cserkészvezető" - mondotta nekem az egyik tsízt. "De van egy fiú a csapatomban, akit ki nem állhatok. Nem tudom, mi baj van vele. Nem mondható rossz fiúnak, csak egyszerően nem értjük meg egymást."

Ilyen esetek természetesen előfordulnak, mert a fiúk természete bonyolult, akárcsak a felnőtteké.

Ennek a vezetőnek elmondtam hasonló tapasztalatomat iskolai tanácsadó munkámban. "Időnként bejön hozzám egy ifjú, akit én is azonnal ellenszenvesnek találok. Semmi kedvet sem érzek ahhoz, hogy vele beszéljek. Ez nagyon önző magatartás részemről, s kideríthetném okát, ha saját multamban kutatnék. De mi értelme ennek? Ehelyett eltítkolom érzelmeimet és érdeklődésemet saját lelkivilágomról az övére irányítom. Rámosolygok és megkérdelem tőle, mivel segíthetem. Ha úgy látom, hosszabb beszélgetésről lesz szó, felkelek és becsukom az ajtót, hogy bizalmasan kitárhassa lelkét. Utána hagyom beszélni. Ha nehezen tud belekezdeni, néhány szokásos, de őszinte kérdéssel elősegítem, hogy jobban megismerjék egymást. Ekkor olyasvalami történik, ami legnagyobb meglepedésemet okozza munkámban. Néhány percen belül megváltozik, s többé már nem az a fiú, akivel én nem akartam szóba állni. Beszél magáról, kedvteléseiről, ellenszenvéről, nehézségeiről, terveiről, álmairól. Hirtelenül nagyon is érdekesítő, fontos egyéniséggé vált. Amint elefelejttem saját érzelmeimet és az ifjút állítom érdeklődésem középpontjába, csodák történnek."

Később ez a vezető beszámolt nekem: "Emlékszel arra a fiúra, akit említettem?... Kipróbáltam ötletedet. S tudod, hogy bevált?!" Meglepedett arckifejezéséből biztosra vettem, hogy neki is sikere volt vele.

Nyílt ajtó

Szeretné tudni, mennyi időt töltsön a cserkészvezető a tanácsadással?

Az erre szánt időnél sokkal fontosabb az, hogy rendelkezésükre álljon, cserkészei érezzék, hogy ajtaja mindig nyitva áll számukra, s nehézségeikkel bármikor hozzá fordulhatnak.

Az egyik végleteiről tanúskodik annak a serdülőnek az esete, akit ismertem, bár nem volt cserkész. Egy leánnyal, akivel együtt járt, nézeteltérése támadt, s a leány faképnél hagyta őt, s más fiúhoz csatlakozott. Ő szerette volna megbeszélni nehézségét valakivel. Apja azonban aznap este gyűlésen volt, s mellesleg az utóbbi években amúgy is eltávolodtak egymástól, és ritkán érintkeztek bizalmasan. A fiú elment legjobb barátjához, az azonban el volt merülve a házfeladatokban. Másnap reggel a fiút holtan találták az autóban, egy csővel a kipuffogótól az ablakon keresztül.

Egy másik eset jobban végződött. Az egyik vasárnap reggel felhívott engem egy özvegy anya, akinek 16 éves fia a mi csapatunkban volt. A fiú jó cserkész volt, de újabban

egy vadtermészetű 13 éves leánnyal járt, anyja ellenkezését semmibe véve. Az anya nem bírt vele, s már arra gondolt, hogy a rendőrség segítségét kéri.

Aznap délután hosszasan autókáztam a fiúval, s közben beszélgettünk. Inkább azonban ő beszélt, s ő irányította a társalgás fonalát. Később résztvett a fiatalok egyházközségi gyűlésén. A következő héten saját korabeli leánynak adott találkát, s a tizenhárom éves iránt rohamosan elvesztette érdeklődését. Még ma sem tudja, hogy anyja felhívott engem - hacsak nem olvas erről itt.

A lényeg, hogy a vezető legyen megközelíthető, amikor a fiúknak szükségük van arra, hogy megbeszéljék vele valamilyen nehézségüket.

Felbátorítás

Van-e egy fiúnak bátorsága ahhoz, hogy felkeressen egy férfit, akit nagyrabecsül, s akinek szeretete után vágyakozik, és képes-e neki elmondani olyan dolgokat, amelyek szégyenletesek számára?

Azt hiszem sok függ attól, hogy a vezetőről milyen kép alakul ki a fiúkban. Ha a vezető sohasem téved, vagy legalábbis sohasem ismeri be tévedését a fiúk előtt, viszont azonnal büntet, anélkül hogy mindkét oldalt meghallgatná, aki megszegyeníti a fiút társai előtt, ha az bakot lő, s akinek túl sok mondanivalója van ahhoz, hogy őket meghallgatni is legyen ideje, akkor jól teszi ha keres valakit segítőtársai közül, aki tud beszélni a fiúkkal és hajlandó személyesen foglalkozni velük.

Az a vezető viszont, aki tud nevetni sajátmagán, aki nemcsak elismeri hibáját, hanem okul belőle, aki igyekszik a legjobb eredményt elérni a fiúkkal, de nem szídj meg őket, ha ez nem sikerül, aki ritkán büntet, aki vezetőtársait is belevonja a döntésekbe, aki négy-szemközt beszél meg a fiúkkal hibáikat és sohasem neveti ki őket, aki nemcsak jó történeteket tud mondani, hanem érdeklődéssel hallgat meg másokat is, az biztosra veheti, hogy a fiúk fel fogják keresni őt nehézségeik megbeszélése végett.

De még ebben az esetben is világosan kell látnia a vezetőnek, hogy mily nagy akarat-erőre van szüksége a fiúnak, amikor segítségül fordul egy férfihez. Végtelenül nehéz számára, hogy beismerje, nem oly férfi, mint amilyennek látszani szeretne. Nincs bátrabb cserkész mint az, aki feltárja nehézségeit vezetője előtt, s beismeri kudarcait.

Titoktartás

Ami a titkokat illeti, meggyőződése, hogy azokat meg kell őriznünk, három eset kivételével: 1) ha a fiú árthatna valakinek, 2) ha a fiú önmagának ártana, 3) ha a fiú elmebetegnek látszik. Egyébként a fiúnak joga van ahhoz, hogy titkát senki se tudja meg tőlünk, s a férfi, aki hajlandó meghallgatni egy fiú titkát, köteles annak megőrzésére.

Mikor kell a vezetőnek másvalakihez küldenie a fiút? Az előző három esetben a fiú szüleit, vagy egy társadalomgondozó szervezetet kell értesíteni. Egyéb esetekben előzőleg a fiú engedélyét kell kérnünk ahhoz, hogy máshoz tegyük át ügyét.

Általában az iskolai tanácsadó jöhet szóba. Sok iskolában van megfelelő képzettséggel rendelkező tanácsadó, aki segíteni tudja a fiatalokat nehézségeik megoldásában, képességeik felfedezésében és vágyaik megvalósításában. Vannak azonban olyanok is, akik csak a tantárgyak megválasztásában képesek segíteni őket. Mielőtt tehát az iskolai tanácsadóhoz küldenénk valakit, ellenőrizzük, hogy az mire képes. Elvesztenénk a fiú bizalmát, ha másvalakihez küldenénk őt csak azért, hogy "lerázzuk nyakunkról", s kiderülne, hogy az illető nem képes segíteni rajta.

Csoport-megbeszélés

Mindeddig az egyéni tanácsadásról volt szó. Az említett elvek legtöbbjét azonban alkalmazhatjuk a csoportokra is. Sokat elérhetünk a jól vezetett csoport-megbeszélésekkel is.

Természetesen a bizalmas légkör hiányozni fog a csoport-megbeszéléseknél. Határozott szabályok felállításával biztosíthatjuk azonban, hogy mindenkinek legyen szólásjoga, és senkit se ne vessenek ki véleménye miatt. Személyeskedéseket ne tűrjünk. Ha valaki saját személyes nehézségeiről akar beszélni, vagy családi nehézségeiről, akkor egyénileg kell beszélünk vele.

A fiúknak érezniük kell, hogy a csoporthoz tartoznak, és társai elfogadják őt hibáival együtt. Egyébként nem képes a nyílt beszédre.

Nagyon fontos meghallgatásuk biztosítása is. A vezetőnek el kell készülnie arra, hogy a fiúk szellőztetni fogják neheztelésüket, bírálataikat. Elég szabadságot kell adnia nekik erre, s ki kell várnia, míg az építő vélemény is megcsendül a másik oldalról. Ha biztosítja, hogy mindenki szóhoz juthat, erre sor fog kerülni.

A vezető tartózkodjék attól, hogy közvetlenül belevegyüljön a vitába. Inkább arra kell törekednie, hogy a vita lefolyását irányítsa, s a jelenlevőket a cél elérésére segítse, ahelyett, hogy mellékútakra tévednének és a vita eredménytelenül záródna. Ha például a fiúk-lányok viszonyát beszélik meg, s közös kirándulás, vagy színházlátogatás tervével zárul a megbeszélés, ez inkább sikeresnek mondható, mintha csak az időt töltik el.

*

Sok kérdés felvetődhet a fiúknak való tanácsadással kapcsolatban, s nincs mindenre kész válasz. Ez azonban nem ok arra, hogy ne igyekezzünk megtenni amire képesek vagyunk. A cserkészvezetők a világ legvállalkozóbb emberei.

Egyben biztosak lehetünk. A fiúkkal való beszélgetés kifizetődik. Mind a fiú fejlődését és jólétét elősegíti, mind a felnőtt tapasztalatát gazdagítja. És oly sok mindenről beszélhetünk velük.

FIGYELEM!

LAPZÁRTAI

FEBRUÁR 1, MÁJUS 1, AUGUSZTUS 1, NOVEMBER 1,

Kérem tehát a V.L. következő számába szánt cikkeket és hozzászólásokat

legkésőbb NOVEMBER 1-ig beküldeni. Cimem: Rev. John A. Ádám, S.J.

Fordham University

Bronx, N.Y. 10458, USA

Az "EZER ESZTENDŐ MAGYAR KERESZTÚTJA" c. cikket a hamiltoni csapatújságból,
a "SÁRISÁVOR"-ból vettük.

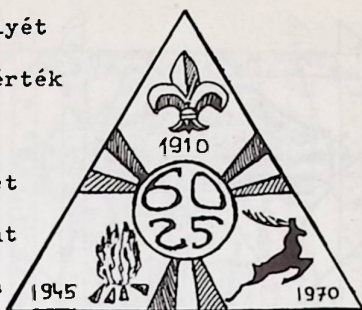
I.

Én nem látom be terved mélyét
Pilátus körme véres
ha nem tellett be még a mérték
és újabb szenvedéshez
ácsoltatsz uj kereszteteket
Fiad hiába vérzett
holt nép megváltó nem lehet
nekik még kell az élet
nekik szeretni kell az utat
járják a földön végig
a büntetést kitől tanultad
Uram bocsáss meg nekik

- Kannás Alajos

Láthattad MOSOMEDVEPATAKÁN a Magyar Keresztutat,
amit a Hamiltoni csapat épített. A Hargita altá-
borhoz vezető utat díszítette. A Magyar Cserké-
szet a magyar néppel közös keresztutat jár most
is. Hőseink tanítsanak magyar kereszthordozásra!

7

II.

A kalandozások nem
rablóhadjáratok, ha-
nem más népek szö-
vetségében vívott
háborúk voltak. BUL-
CSU Hannibálénál na-
gyobb fegyverténye-
ket vitt végbe. 35
ezer lovasával 2 hó-
nap alatt 5 ezer ki-
lómétert tett meg 5
nagy folyón és két-
szer a téli Alpokon
kelve át; közben di-
adalmas csatákat ví-
vott. A németek LECH
mezőn kelepcébe
csalták. A fekete
SAS ősmagyar jelvény.

Az egyik legsúlyo-
sabb pusztítást ha-
zánkban a mongolok
vitték végbe. (Téves
a tatár elnevezés; a
mongolok a tatárokat
is leigázták.)

IV. BÉLA kicsi sere-
gét az óriási mongol
had MOHI PUSZTÁN
szétszórta. A király
is nehezen tudott
megmenekülni. Leá-
nyának, SZENT MAR-
GITNAK engesztelő é-
letáldozata kedves
volt Istennek. Szin-
te a sirból támadt
életre nemzetünk.

ÉZER
ÉS ZTENDŐ
MAGYAR
KERESZT
ÚTJA

A MOHÁCSI tragédia óriá-
si aránytalanságát mu-
tatja: A török 250.000
harcossal és 300 ágyuval
tört a csak néhány ágyu-
val rendelkező 26.000
magyarra. II. LAJOS a
Csele patakba fulladt.
Mások szerint az osztrák
Ferdinánd ölette meg.
KANIZSAI DOROTTYA óriási
sürgödörbe temettette
20.000 magyar vitéz
holttestét, köztük saját
fiát is.

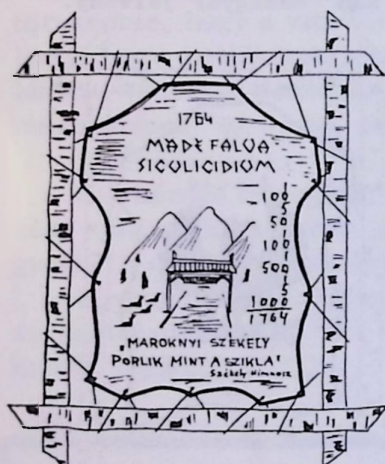

III.

IV.

V.

Szülejmán csellel rabolja el a fővárost védettjétől: JÁNOS ZSIGMONDTól. Az ország három részre szakadt. A lángeszű és hazáját izzig-vérig szerető FRÁTER GYÖRGYNEK sem sikerült kijátszani a pogányt. Százötven éven keresztül sok tizezer magyart hurcolt fogságba. A végvári vitézek aranybetűkkel irták be nevüket történelmünkbe a török ellen vívott harcaikkal.

Osztrák zsoldosok kegyetlen vérengzést rendeztek a szabadságuk védelmére kelt székelyek között. MÁDEFALVÁN több mint 200 embert megöltek, sokat megsebesítettek. A kegyetlenség után egyre nagyobb számban sorozták be a székely legényeket az osztrák vezetésű hadseregbe. A "székelygyilkosság", latinul "Siculicidium" betűinek összege római számokban 1764-et, a vérengzés évét eredményezi.

VII.

VI.

Nem csak egy ellenség pusztította Magyarországot. Nyugatról a német is. Vele szemben vette fel a harcot RÁKOCZI FERENC, de eredmény nélkül. Míg Rákóczi csapatokat toborzott Lengyelországban, Károlyi Sándor, kuruc tábornok a NAGY-MAJTÉNYI sikon letette a fegyvert. Rákóczi önként ment száműzetésbe; nem bizott a német kegyelemben. Rodostóban halt meg.

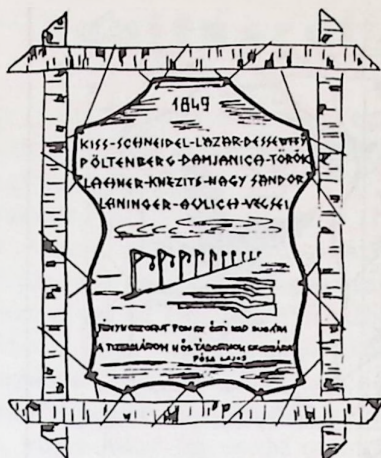

1838-at irt a történelem. Az évben szokatlan hideg tél volt. A Duna jege mélyen befagyott. A tavaszi olvadáskor Pest szörnyű árvíz alá került. 2281 ház dőlt össze. WESSELENYI MIKLOS báró 70 óráig tartó szakadatlan munkájával több mint 600 ember életét mentette meg. A nemzet hőseit az "Árvizi Hajóst" az osztrákok mégis börtönbe vetették, ahol elvesztette szemévilágát.

VIII.

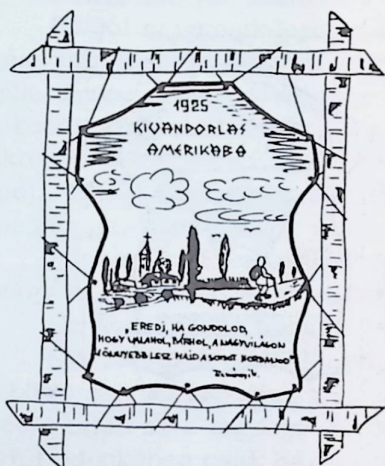
IX.

A szabadságharc bukása után 13 hős magyar tábornokot végeztetett ki a bécsi kormány. Négyet fegyverrel, kilencet börtönben. Haynau a "hiéna" egy év alatt elvégezte a bosszúállás véres munkáját, mely után a legsúlyosabb elnyomás következett. Hazánkat tartományként kezelték. Idegen katonasággal tölték meg, a hivatalokat csehekkel töltötték, besúgók leselkedtek mindenütt

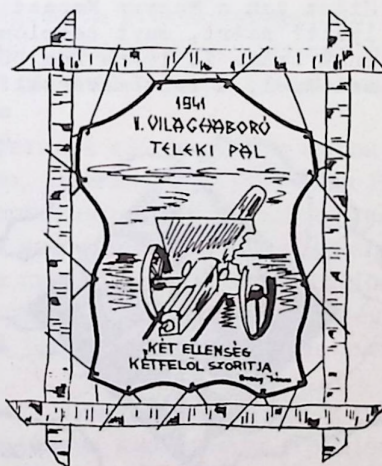
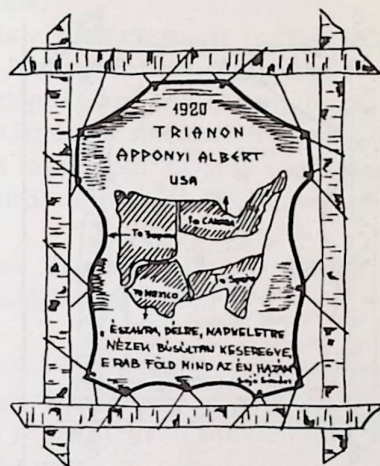

X.

Ez maradt volna az USA-ból, ha neki diktálják a békét Trianonban. Nagy-magyarország 325.411 négyzetkilóméteréből 93 ezer maradt; 20 milliónyi lakosságából 7 millió. A magyar kiküldöttet, gróf Apponyi Albertet, az akkori idő egyik legjobb szónokát jóformán meg se hallgatták. Az Egyesült Államok követei nem írták alá Magyarország megcsonkítását

Trianonban elvették az ország jövedelmet biztosító forrásait, azonkívül súlyos hadisarcot kellett fizetnünk. A 133 napos bolsevik rémuralom lerombolta ami még megmaradt; a gyárakat kirabolták az oláhok; a kiutasítottak és menekültek lepték el a csonka hazát. A lakáshiány és munkanélküliség aggasztó volt. Ilyen okok miatt hagyták el szülőföldjüket tömegestül a magyarok

Két ellenség közé ékelődve keveredett a magyarság a második világháborúba. A magyar katonák vitézségük számtalan példáját adták újra a harcokban, de a bukást nagyobb erők okozták. Sok százezer áldozata volt hazánk földjén is a világégésnek. Gróf TELEKI PÁL, miniszter elnök, a magyar Főcserkész is életét áldozta Magyarország védelmében.

XI.

XII.

XIII.

Magyar hőseink a harctereken hullatták vérüket és Budapest védelménél áldozták életüket, hogy a minden idők legszörnyűbb ellenségének a kommunista vörös hadseregnek előnyomulását megakadályozzák nyugat Európába, miközben a nagyhatalmak vezetői gyalázatos módon eladtak bennünket Yaltában az oroszoknak. A szenny hadsereg megszállta hazánkat és dögkeselyű módjára szedi áldozatait

XIV.

1956-ban lehetőség látszott a rabbi-lincs lerázására. A világ felfigyelt a vakmerő magyar hősiességre. MALÉTER PÁL a Kilián laktanya védője a nemzet és a magyar történelem hőségévé lett. Bár ismét veszítettünk, de hisszük, hogy a 16 ezer hősi halott áldozata nem volt hiába. Megteremtették a gyujtózsínórt a világkommunizmus szétrobbantásához.

A kommunizmus elleni küzdelem állandóan folyik a világ számos pontján. A becsstelenség minden eszközét felhasználó vörös bolsevizmus fáradhatatlanul végzi aknamunkáját. Nem csak éberségre van szükség vele szemben hanem harcra, szembeállásra. Magyar cserkészek vannak a Koreai és Vietnámi hősök és hősi halottak között. Példájuk legyen lelkesítő és emléküket áldott.

XV.

Miért van a Magyar Keresztutnak 16 állomása 14 helyett? Azért, mert templomaink keresztut állomásainak száma is 16-ra fog bővülni, kiegészülve a győzelemmel, a feltámadással! NAGY-MAGYARORSZÁG látása

növelje hited és reményed hazánk boldog jövőjében!

Nem! Nem! Soha! - így bátorítottuk egymást régen.

"A sirba is reménysugárral szálljon,

ki könnyel sózott kenyerét megette, mert változnak a csillagok felette!"

Ezt olvastad

MOSOMEDVEPATAKÁN a Magyar Keresztut 16-ik állomásán!

XVI.

Az irodalom tanításról

Szerb Antal azt írja magyar irodalomtörténelmébevezetőjében, hogy azt reméli, hogy könyve esetleg helyre tudja billenteni, amit a középiskolák oly sikeresen elrontottak: megszeretteti a felnőttekkel a magyar irodalmat.

Mindezt évekkkel ezelőtt olvastam, amikor magam is irodalom tanárnak készültem, igaz nem magyar tanárnak Magyarországon, hanem angol tanárnak külföldön, a United Nations International School-ban. De mi tanárok mindenütt ugyanazt műveljük: amit a költők alkotnak, azt mi nap mint nap - jóhiszeműen és csupa jóakaratból - rongáljuk egy kicsit.

Ha jól meggondoljuk, csodálatos hogy száz és száz irodalomóra után mégis csak felnő egy pár ember, aki időnként önszántából és tanári parancsszó nélkül elolvas egy-egy verset felnőtt korában is. De százalékban milyen elenyészően kevés ez az ember! És emigrációban a sok száz magyar cserkészből, vajon hány fog majd örömeiben, bánatában Ady, Kosztolányi után nyúlni? Hánynak lesz egyáltalán Ady kötete?

Pedig magyar kulturánk talán legszebb kincse az irodalmunk.

Ha jól meggondolom, a magam részéről Balassa, Illyés és a többiek miatt vagyok egész emigrációs gyerekkorom után még mindig magyar. Mert hiába dübörög Shakespeare, John Donne csodálatos nyelve az osztályban, hiába fog el a boldogság amikor látom, hogy sikerült Robert Frost szelíd versével megfogni az irodalom számára a tizenhárom éves diákom lelkét - nekem senki nem tudja úgy megnevezni a tavaszt mint Tóth Árpád, senki nem tudja úgy szavakba önteni a halálfélelmet mint Babits, és senkitől nem tudok olyan stoikus megnyugvást meríteni, mint Aranytól.

Igy ha a cserkész táborokon, hétvégi iskolákon ránézek Kiss Zsuzsira, Nagy Péterre, a magyar irodalmat szeretném nekik adni, mint ahogy én is ajándékba kaptam.

De hogyan? És hogy ne? Miből álljon az irodalom óra?

Sok szó esik pillanatnyilag arról, hogy nincsenek az emigrációnak tankönyvei. Valóban jobb lenne, ha lennének. De arról talán túl kevés szó esik, hogy hiányosak a módszereink, pedig talán ez a legnagyobb baj. Mert tanításhoz - bár szép és jó ha megvan minden más is - tulajdonképpen csak három dolog kell: papír, gyerek és egy jó tanár.

Mindegyikünkben aki emigrációban tanít, felmerül a sarkalatos kérdés, hogy hogyan adaptáljuk módszereinket az emigrációs gyerek igényeihez. És érezzük, azt hiszem, hogy nincs teljesen rendjén, hogy irodalmat nagyjából huszonöt éve egyformán tanítunk; tanítunk nagyjából azon alapul, amit magunk kaptunk a régi magyar középiskoláktól: tartalmilag is, módszerileg is.

Általában tehát kiállunk a gyerekek elé és szépen sorba végigvesszük irodalomtörténelmünk korait: kezdjük a kódexeken, átpiszmogjuk magunkat Balassán és Tinódin, elevickélünk valahogy Petőfihez. Tulajdonképpen nem is irodalmat tanítunk hanem irodalomtörténetet. A versekről magukról kevés szó esik, mert mire elmagyarázzuk, hogy mi a Megújulás kora, Vörösmarthy verseire már alig akad idő, és különben is a gyerekek úgysem értenék a nehéz nyelvezetet. Módszerünk általában megint a régi középiskolák módszere: a vezető beszél, magyaráz, a gyerek jegyez. A gyerek nem beszél, csak a szomszédjával, a tanár háta mögött.

Hogy ez a módszer nem vezet teljesen célra, kitűnik talán abból, hogy 1) a gyerekek ritkán szoktak örömeiben indián-táncba fogni mikor irodalomra kerül sor, 2) a gyerekek tudatlansága marad a régi vígasztalan, határtalan mélységű, hiába fárasztottuk magunkat a Megújulás korával.

Ezt, többé-kevésbé tisztán, azt hiszem látjuk mindannyian. És mindegyikünk szeretne jobban tanítani. Csak azt nehéz néha elfogadni, hogy a "jobban" sokszor egyenlő a "másképpen"-nel. Tehát nem annyira a jelenlegi módszert kell tökéletesíteni, hanem új - az emigrációhoz jobban illő - módszer után kell nézni.

Persze a kép nem teljesen fekete. Külföldön is sikerült már úgy irodalmat tanítani, hogy megmozdult valami a gyerek agyában. Hogyan érték ezt el azok, akiknek sikerült?

Erről a kérdésről szeretnék vitát indítani. Vitát - mert a "feleletet" én sem tudom. Nem hiszem, hogy van egy Helyes Felelet. Külföldön a tanítás állandó alkalmazkodás az adott helyzethez. Tehát nem is egy módszerre van szükség, hanem módszerekre. Talán a Vezetők Lapja hasábjain beszélgetést indíthatnánk: ki hogyan tanít, milyen óra, milyen módszerrel sikerült úgy, hogy éreztük, hogy a gyerekek 1) lelkesen és 2) kevésbé tudatlanul távoztak. Ezekből a hozzászólásokból esetleg ki lehetne adni egy magyarságtudományi pedagógiai kézikönyvecskét. Ennek égető szükségét látom.

Hogy megindítsam a beszélgetést, leírom, hogyan tanítok.

Az irodalom óra célja, hogy élmény legyen. Ha nem vált élménnyé, kudarcot vallott. Ebben más, mint mondjuk a matematika vagy a földrajz - nem mintha ezeket a tárgyakat nem lehetne, vagy nem kellene olyan érdekesen tanítani, hogy az óra élménnyé váljék. De ezekben a tárgyakban a tudás átadása a végcél. Az irodalom viszont művészet, és a művészet természeténél fogva élmény. Élménnyé akkor válik valami, ha abban teljes énünkkel résztveszünk. A gyerekek azonosítania kell magát a művel. Ezt csak a legeslegritkább esetben lehet úgy elérni, hogy a tanár kiáll a gyerekek elé és magyaráz, kezdve annál a történelmi pontnál ahol a multkor megállt.

Az irodalomtörténet tudás persze hozzásegíti a felnőtt művelt irodalmárt, hogy a művet jobban élvezze. Neki élvezet felfedezni a versben annak a kornak a szellemét amelyben íródott, hisz általában mennél többet tudunk valamiről, annál jobban élvezzük. Így érdekel minket az irodalomtörténet, mint eszköz, aminek használatával hozzáférünk a műhöz. De az irodalomtörténet csak eszköz - az, akinél ez végcél, esetleg lehet pedáns "kultúrlény" de mindenesetre nem irodalmár.

Lehet az irodalmi művet élvezni minden történelmi tudás nélkül is. Minden irodalmi értékű versben megszólal a kor, amelyben íródott, de mellett - és főleg - megszólal minden ember mindenkori problematikája. Az a vers amelyben az utóbbi nem történik el is avult, mi felnőttek sem olvassuk már. Mindnyájan, akik tanítunk azzal a hittel visszük a verseket az osztályba, hogy azok mondanak nekünk 1971-ben valamit akkor is, ha Balassa írta őket. Vagyis Balassa verse nem Balassáról szól, hanem rólunk és diákjainkról. És ha ez így van, ezt minden versolvasó gyerek megérzi akkor is, ha nem tudja, hogy Balassa gondolatvilágában hol vannak a humanista elemek.

A művelt irodalmárt érdekli Balassa humanizmusa, mert úgy reméli, hogy történelmi tudása révén meglát a versben valamit amit esetleg nem látott volna meg nélküle. A kezdő, a diák, helyzete nem ez. Őnála az irodalomtörténet legtöbbször nem eszköz, hanem fal, amely elválasztja a múlttól. Ahhoz, hogy érdeklődjék az irodalom iránt, először többször tapasztalnia kell, hogy köze van hozzá, sőt, az ő érzéseiről, gondolatairól, embervoltáról beszél neki. Csak az a vers érdekes, amelyben megtalálja saját érzésvilágának részét (bár talán csak a vers révén döbben rá, hogy benne is vannak hasonló érzések és gondolatok.) Ez persze a felnőttel is így van - a különbség csak az, hogy mivel többet élünk, több élményen, érzésen mentünk keresztül, és így valószínűleg több versben találjuk meg önmagunk részét. Tehát a verset és az olvasót kell közel hozni egymáshoz. A gyerek vagy meglátja önmagát a versben, vagy nem - ha nem, korántsem fog ezen a tényen segíteni az, hogy a tanár elmagyarázza neki, hogy a vers a humanizmus szellemében íródott.

Berzsenyi pár emberöltővel Babits előtt írta Isten versét. De ebből nem okvetlenül következik az, hogy nekünk 1971-ben az év elején kell Berzsenyi versét tanítani és az év végén Babits Ádáz kutyám című költeményét. Hisz a kettő összetartozik, ugyanazt a mély emberi problémát pöngeti meg: Istent próbálja megfogalmazni. A két vers hangja persze egészen más, a költők saját koruk nyelvén beszélnek hozzánk. De a lényeg az, hogy hozzánk beszélnek, osztályunk lelkében is mozog az Isten kérdés, akár hit, akár tagadás formájában.

Az irodalmi élményben nem az a fontos, hogy hogyan következnek sorban a költők, hanem hogy mit mondanak nekünk a versek. Tehát a serdülő számára előkészített irodalom órán – irodalmi élményen – a verseket nem kronológikusan adjuk nekik hanem többnyire téma szerint.

Igy kerülhetnek például egy órába a következő versek:

Julis néni tücske	Erdélyi
Szeretném, ha szeretnének	Ady
Lélektől lélekig	Tóth Árpád
Esti sugárkoszorú	Tóth Árpád
Ajándék	Illyés Gyula

A verseket összeköti esetleg egy mozzanat: az ember egyedül van és egyedüllététől menekülni próbál; néha ajándékként sikerül embertársra találni. Persze ez járt eszemben mikor a verseket kiválasztottam az órára, de lehet, hogy az órán más derül majd ki, más lesz a hangsúly, mást fognak a gyerekek a versekben meglátni. Mindenesetre, van egy alapgondolatom, amiről úgy érzem, hogy serdülő 16–17 éves diákjaimhoz is szól; hisz ez a fajta probléma a serdülés éveiben kezd általában tudatossá válni.

Szóval, ezzel az alapgondolattal és a sokszorosított versekkel elmegyek az órára. Az órának megvan a maga ritmusa. Fontos az első mozzanat, a hangulatteremtés. Így: ahogy a gyerekek gyülekeznek, én esetleg azzal foglalkozom, hogy felrakok a falra egy pár, a versek témájához illő fényképet – emberek egyedül, emberek együtt. Hisz manapság szebbnél szebb fényképalbumok kaphatók, amelyek elég olcsók ahhoz, hogy felszeletelve a falra rakhassam őket. (The Family of Man papírkötésű kiadása, hogy csak egyet említsek.) Esetleg, ahogy a diákok nézegetik a falon a képeket, felrakom hordozható hangszalag készülékem például Tchaikovsky Pathetique szimfóniájának egyik tételét. Vagy más hangulatkeltési módszert találok ki. Beszélgetni kezdek az osztállyal, hogy vajon miért van az, hogy sok embernek első tette belépve üres lakásába, hogy bekapcsolja a rádiót, televíziót. Ebből esetleg a beszélgetés átterelődik a régi remetékre, akik oly csodálatraméltóan bírták, sőt keresték a magányt. Esetleg az osztály saját ilyenirányú élményéről is hajlandó beszélni – ha tudják a gyerekek, hogy nem fogom őket bírálni, helyben "nevelni". Mikor az érdeklődés megvan, az agyak már érdeklődve kinyíltak: hátha történni fog valami ami méltó a beengedésre.

Kiosztom tehát az első verset. Örülök, hogy nincs tankönyv antológiám; nem is kell. Sokkal jobb, ha én adom a sokszorosított verseket, egyenként. A tankönyv első órán nagy öröm: fényes, érdekes, új. De a második órán már fakóbb, és az év végén csak úgy dől belőle az unalom – az ember kétségbeejtő pontossággal tudja, hogy egy hét, két hét, három hét múlva mit fog belőle olvasni az órán. Így a tanártól jön a vers, meglepetésként, újként. De sokszorosított példány a gyerek kezében létkérdés. Ha csak egyszerűen a tanár olvas könyvből, senki sem fog figyelni, senkiben nem marad meg semmi, nem is beszélve arról, hogy a verset lehetetlen megbeszélni. Minden sokszorosított lapomon csak egy vers van – kár a papírral takarékoskodni ha az érdeklődés rovására megy. (Nem írógéppel és kopírpapírral sokszorosítunk, ahol a harmadik másolat már olvashatatlan.) Leteszem a gyerekek elé a verset, az írással lefelé, hogy aztán együtt kezdjük az olvasást.

Julis néni tücske. Felolvasom a verset. Nem szavalom lelkesedéssel – a serdülő minden csak nem érzelmeskedő lény – hanem szép értelmesen, egyszerűen felolvasom.

Hogy a versnek milyen lesz a rögtöni hatása, részben annak a függvénye, hogy mekkora a gyerekek szókinccse. Persze igen fontos, hogy úgy válasszuk ki a verset, hogy az nyelvi-
leg ne legyen túl nehéz. A tanárnak előre tudnia kell, hogy mennyire fogja az osztály többsége érteni a vers nyelvezetét. És tudnia kell, hogy melyek azok a kulcs-szavak, amelyek nélkül a diák még a vers alapgondolatát sem fogja érteni. Ez esetben a kulcs-szó a "tücsök;" el lehet képzelni, hogy elég jó szókinccsű gyerekek, akik a vers többi szavát többnyire érteni fogják, éppen a "tücsök" szót nem ismerik. Ha gondolom, hogy ez megtörténhet, megemlítem a szót az osztálynak míg kiosztom a verseket – megkérem valamelyik diákot, magyarázza el.

Mután felolvastam a verset, valószínűleg nagyjából átmegyek a vers tartalmán, kérdés felelet formájában. Hogy mennyire részletesen, ez az osztálytól függ: kezdőkkel elég sok kérdéssel, gyakorlott vers olvasókkal sokkal kevesebbel. Milyennek képzeljük el Julis néni, milyen szavak, sorok jellemzik a versben? Mikor szól a tücsök – milyen mondatban áll ez? Miért akar a tücsök odébbálni? stb. Megkérem a diákokat, kérdezzék meg azokat a szavakat, amelyeket nem értenek, vagy elmagyaráztatom azokat a szavakat, amelyekről gyanítom, hogy valaki nem érti.

Igy nagy vonalakban megbeszéljük a vers tartalmát és részletenként újra olvassuk az-
zal hogy utalunk szavakra, sorokra. Azután összevonjuk az egészet, felolvassuk újra a verset. Remélhetőleg ahogy az év halad egyre több diák kéri majd, hogy ő olvashassa fel a verset – így többször kerül felolvasásra a költemény az óra e pontján, ameddig a jelentkezőkből tart.

Mikor már így jól ismerjük a verset, rá lehet világítani a (szerintem) két legszebb részre: a szép hasonlatra, amelyben a diák tücsök hegedűje az öregasszony szíve; és a tragikus sorra, amely megszólaltatja Julis néni teljes magányát: ha nem a tücsök, ki hegedül majd neki "az embertelen, halálos csendben". Persze egy jól tanított osztály bizonyos számú jól sikerült óra után már magától is kiemeli a vers megkapó részeit. Bizonyos idő után már nem kell mindent kérdés-felelet formájában kihúzni a diákokból, mert ők maguk is szóváteszik; az az osztály, amely idáig eljutott, már beszélget egymással és nincs teljesen a tanár kérdéseire utalva. Tehát eleinte a tanár kérdez, a diák felel a kérdésre; de szerintem arra kell törekedni, hogy elérkezzék az az idő, amikor egyszerűen emberek beszélgetnek a versről. Persze valaki mindig vezeti, irányítja a beszélgetést, nehogy az szétfolyjék, ismétlődésekbe bocsátkozzék; ez a személy többnyire a tanár, de a jó, irodalmilag gyakorlott osztályban lassan ezt a szerepet is átvehetik felváltva a diákok.

Azután áttérünk a következő versre. Fokozódik a hangulat: Ady, Szeretném, ha szeretnének. Rövid, magától értetődő. És majdnem tűrhetetlenül intenzív: formát ad minden serdülő, minden ember, formátlan jajkiáltásának. Nem is kell róla sokat beszélni, csak egyszer-kétszer elolvasni – gondolom könnyű lesz jelentkezőt találnom, aki utánam felolvassa. Az se túl nagy baj, ha nem ismerik a "lidérc" szó jelentését, de a felolvasások után, vagy között azért megemlítem. Ez az ideális hétvégi magyar iskola vers: rövid mondanivalója világos és azonnal hat. Nyelvezete könnyű, a rosszul beszélő diák számára is. Mindezt figyelembe kell vennem, mikor verset választok.

Mégegy lesokszorosított versem ad hasonló érzésnek kifejezést. Tóth Árpád: Lélektől lélekig. Ránézek az órára és az arcokra. Ha van idő és a hangulat tart, ez a vers következik. De az eredeti terv szerint akarok időt hagyni legalább egy olyan versnek, ahol emberek rátalálnak egymásra. Persze, ha a tanítás hevében úgy érzem hogy helyes, feladom az eredeti elképzelést és maradok az első témánál. Nem kell felhasználni minden verset, amit

hoztam - sőt, azt szeretem, ha több vers van nálam, mint amit a végén kiadok. Mindenesetre, e pontnál választok: Lélektől lélekig legyen-e a következő vers, vagy Illyés feleségének írt verse, Ajándék (talán fiatalabbaknak Ajándék helyett Esti Sugárkoszorú, vagy más, egyéb emberi kapcsolatról szóló vers). Négy, - legritkább esetben öt - rövid vers a maximum amit egy átlag osztály be képes fogadni. És jól figyelem az osztályt: hátha csak három. Kezdő tanár majdnem mindig túllő a célon, mert nem figyel eléggé, nem veszi észre hol az a pont ahol lankad az osztály érdeklődése. És ha észreveszi, nem hajlandó elfogadni azt az alapvető tényt, hogy azon a ponton túl mindenegyes szava hiábavaló - sőt rontja az óra első részének az értékét.

Ahogy az osztály egymásután olvassa a verseket, persze a beszélgetés bővül: az új vers felolvasása után már nemcsak arról a versről van szó, hanem az új vers viszonyítva van az előzőkhöz. És a versek kapcsán az általános emberi élményről beszélünk.

Az ilyenfajta órán persze a tanárnak más szerepe van, mint a tradicionális oktatónak. Többé nem előadó. Az ő szerepe nem is az, hogy beszéljen, hanem hogy beszéltesen. Először egy kicsit visszariadunk ettől, azt hiszem - legalábbis velem így volt. Először egy kicsit meg van sebezve önérzetünk - mi az, hát nem én vagyok az osztály központjában? Nem én osztogatom a bölcsességet? És fellázadunk az ésszerűség nevében: hát kitől tanuljanak a gyerekek, ha nem attól, aki többet tud? És hogyan adjam át, amit tudok, ha nem úgy, hogy én beszélek, míg a gyerekek hallgatnak? Igen ám, de az irodalmat nem is annyira tanulni, mint átélni kell. És az átélést a gyerekeknek maguknak kell megtenni, nem végezhetjük helyettük, akármilyen ékes a szólásunk. De megteremthetjük a körülményeket amelyekben az átélés lehetővé válik; megteremthetjük a hangulatot, odaadhatjuk a verset, amelyet gondosan kiválasztottunk, elindíthatjuk a versről a beszélgetést. Ekkor legtöbbször megint csak megijed: meginog bennünk a hit, hogy mi valamiről el tudunk beszélgetni a nálunk annyival fiatalabb kis idegenekkel; hirtelen nem hisszük, hogy képesek vagyunk fiatalokat beszéltetni, gondolkoltatni. És így sokszor marad minden a régiben, leporoljuk előadásainkat, és ismét századszor, előadjuk ugyanazt; és felnőnek a mélységesen tudatlan nemzedékek.

A leírt óra gimnazistáknak való. De mi tanítunk irodalmat az őrsvezető v.k. tábor előkészítéseképpen is. Ajánlanám, hogy itt is - és főleg itt - mellőzzük az irodalomtörténetet. Inkább válasszunk ki bizonyos műveket, amelyeket a 13-14 éves gyerekek megismertettek. Hogy melyek legyenek ezek a művek, azt komolyan meg kellene fontolni. Nem gondolkodtam rajta még nagyon, így nem tudok értelmesen hozzászólni. Kapásból eszembe jutnak Arany balladái. Meg a Pál utcai fiúk. Az utóbbit másképpen is remekül fel lehetne használni ahelyett, hogy a táborban egy vezető ledarálja a 14 évesnek, hogy milyen tulajdonságokra kellene az eszményi őrsvezetőnek szert tenni, hatásosabb lenne, ha a regény kapcsán megbeszelnénk a gyerekekkel, hogy miért jó "őrsvezető" a Boka. Na, de ez kicsit más kérdés. Mindenesetre szerintem gondolkozni kellene azon, hogy mit is tanítsunk irodalomból az őrsvezető jelöltnék.

Kedves vezetők! Remélem nem untattalak halálra Benneteket. Nagyon várom hozzászólásaitokat, ötleteiteket!

Szekeres Szabolcsné

Még mindig vannak művelt emberek, sőt pedagógusok is, akik nem tudják, hogy fél állásponttal, fél követeléssel nem lehet nevelni; akik még nem jöttek rá, hogy egészen magas, szinte vakító ideálok felállítása nélkül, egészen magas, hősies erőfeszítés megkövetelése nélkül, még csekély eredményt sem lehet elérni.

RÁKÓCZI

akadályverseny

Közel 400 cserkész és vezető részvételével rendezték meg május 29-én ragyogó nap-sütésben a III. Kerület ezévi akadályversenyét a SIK SÁNDOR cserkészparkban. Az akadályverseny tervét Friedrich Ottóné, a 33. sz. Szilágyi Erzsébet cscs. parancsnoka dolgozta ki és vezette jobbjára a clevelandi csapatok vezetői segítségével.

Az állomások témáját Rákóczi Ferenc szabadságharca képezte. Összesen 12 állomás volt. Izelítésként közöljük néhány akadály leírását.

INDÍTÁS

Keretmese

Valahol Észak-Magyarországról elindul egy kis csapat kuruc. Rákóczihoz készülnek Brezán várába, hogy megkérjék a fejedelmet, álljon élükre és vezesse őket az elnyomó labancok ellen. Az úton eléjük jön egy kuruc, akit Esze Tamás küldött útbaigazítás végett. Ez előbb meggyőződik arról, hogy tényleg kurucok, utána figyelmezteti őket az út veszélyeire, végül elárulja nekik a jelszót, és tovább küldi őket Brezán felé.

Lebonyolítás

A pontozó fogadja az őrsöt, elmondja a keretmesét. Kérdéseket intéz az őrshöz, melyekből megtudja, hogy mennyi tudással rendelkeznek a kuruc korról (így győződik meg, hogy tényleg kurucok), megadja nekik a jelszót: "Te vagy a legény" (pontozó), "Tyukodi pajtás" (az őrs feleli), majd odaadja a zászló első darabját és elmagyarázza, hogy ez egy titkos üzenet, melyhez minden állomáson kapnak egy részt. Az őrsöt útba igazítja a következő állomás felé.

Pontozandó

Az őrs tudása - a legfontosabb történelmi események, leghíresebb hadvezérek, stb.
Az őrs viselkedése.

Kellékek

Kuruc öltözetek: a pontozók legyenek sötét nadrágban és fehér bőűjjű ingben, esetleg kuruc sapka, hosszú haj, bajusz. Zászló darabok.

Idő: 5 perc

V. ÁLLOMÁS - ELSŐ SEGÉLY

Keretmese

A Rákóczihoz igyekvő őrs halad az erdő szélén, mikor egyszerre meglátják, hogy az erdőben éppen egy kuruc és egy labanc párbajozik. Éppen arra érnek oda, hogy a labanc megsebzí a kurucot, aki összeesik, a labanc pedig amint megpillantja az őrsöt, elszalad az erdőbe. Az őrs elkezd a sebesült kurucon segíteni, mire ennek egy társa megérkezik, és megkéri őket, hogy miután bekötözték sebeit, vigyék el innen egy biztosabb helyre. Az

őrs ezt meg is teszi, hálából megkapja a kuructól a "titkos üzenet" egy részét, és útbaigazítást Brezán vára felé.

Lebonyolítás

A párbajt akkor kezdik meg a pontozók, mikor már látják az őrsöt jönni. A harmadik pontozó elbújva figyel az őrs reakcióját, majd előjön, és a jelszóval ("Te vagy a legény") köszönti őket. Az őrs válasza: "Tyukodi pajtás". Ellenőrzi az elsősegély nyújtást, de csak akkor avatkozik bele, ha az őrs végkép nem tudja mit csináljon. Az őrs a következő feladatokat kell elvégezze:

- 1) karon vágott sebet bekötözni
- 2) fejsébet bekötözni
- 3) hordágyat készíteni és a sebesültet elvinni rajta

Korcsoportok szerint, a pirosoknak az első, a fehéreknek az első és második, a zöldeknek mind a három feladatot kell elvégezni. A kisebb korcsoportok, ha van idejük rá, többet végezhetnek mint ami nekik elő van írva, de ezért kapjanak külön pontot.

Pontozandó

Az őrs tudása: Kimossák-e a sebet? Hogyan állítják el a vérzést? Milyen kötést alkalmaznak? Melyik sebet kezelik előbb?

Az őrs viselkedése, összmunkája.

Kellékek

"Sebek", kardok, 2 kuruc öltözet; bőűjjú fehér ing, sötét nadrág, sapja, bajusz, hosszú haj. - Egy labanc öltözet: fehér ing, sötét nadrág, sárga szalag (csatolva). Elsősegély láda olyan őrsök számára, akiknél nincs (ilyen esetben elvesztik a pontszámuk felét.) 2 hosszú fadarab, egy pokróc (hordágy készítéshez).

Zászló darabok (csatolva)

Idő: 5 perc

IX. ÁLLOMÁS - KURUC TÁBOR

Keretmese

A Rákóczihoz igyekvő őrs megérkezik a kuruc táborhoz, ahol a tűz körül ül több kuruc harcos és asszony. Átadják a levelet, mely titkos írással van írva. Az egyik kuruc segít nekik megfejteni, és vissza adja nekik, mert még szükségük lesz rá. Megvendégelik az őrsöt "borral", és meghívják, hogy pihenjenek egy kicsit a tábortűznél és énekeljenek velük. Rövid pihenő után az őrs tovább megy Brezán vára felé.

Kivitelezés

A pontozók az őrsöt jelszóval köszöntik ("Te vagy a legény" - "Tyukodi pajtás"). Az őrs megmutatja a levelet, megkapják a kulcsot, és a pontozó segítségével (ha szükség van rá) megfejtik az üzenetet; majd elteszik a levelet. Egy asszony megkínálja őket borral (piros Cool-Aid), amit egy boros kulacsból úgy isznak, hogy az ne érjen ajkukhoz. Egy pontozó elkezd nótázni, megkérdezi az őrsöt, hogy "Ismeritek-e ezt a dalt", majd az őrsöt kéri, hogy énekeljenek egy pár kuruc dalt. Rövid pihenő után az őrsöt tovább küldik, hogy még az éjjel előtt elérjenek Rákóczihoz.

Kellékek

30 csomag piros Cool-Aid, boros kulacs, vizeskanna vízzel. - Tűz (szén?) - Kulcs a levél megfejtéséhez. 60 darab levél (amelyeket a VIII. állomáson kell leadni) a következő szöveggel: *JUSTAM*CAUSAM*DEUS*NON*DERELINQUET*

Kuruc öltözet: férfiak: bőűjjú fehér ing, fekete nadrág, sapka, bajusz, kard, tör, stb.
Nők: egyszerű népviselet.

Pontozandó

Az őrs tudása: két dalt a pontozó mond - ismeri-e az őrs? Ismernek-e ezeken kívül még 3 kuruc dalt?

Az őrs ügyessége: a levél megfejtése.

Idő: 5 perc

X. ÁLLOMÁS - LOPÓZKODÁS

Keretmese

A Rákóczihoz igyekvő őrs találkozik egy kuruc harcossal, aki elmondja nekik, hogy a közelben levő labanc sátorban van egy nagyon fontos üzenet részükre. A labanc őr, aki a sátor előtt ül, elaludt, úgy hogy ők talán nagyon óvatosan hátulról be tudnak lopózni, és kihozni a ládát, amelyben az üzenet van. Az őrs ezt megteszi, kinyitja a ládát, megtudja, hogy a labancok támadni fognak, és felfegyverkezve elindulnak a labancok elé.

Kivitelezés

Egy kurucnak öltözött pontozó jelszóval köszönti az őrsöt ("Te vagy a legény" - "Tyukodi pajtás"). Megmutatja a labanc sátrat az előtte alvó labanc őrral. Megmagyarázza, hogy a sátor csapdákval van körülvéve: "láthatatlan" zsinórok különböző magasságban kifeszítve. Ha megbotlanak egy zsinórban, láрма lesz és az őr fel fog ébredni. Az őrs óvatosan bekúszik a sátorba, kihozza a ládát, melyben egy rovásírásos levél van, és számháborús számok. Megfejtik a levelet, melyből megtudják, hogy a labancok támadni fognak, felveszik a számokat és óvatosan tovább mennek az erdő felé.

Kellékek

Kutyasátor (a 33. csapattól), zsinórok és konzervdobozok a csapdák felállításához, számháborús számok (a 14. csapattól), láda, levél a következő szöveggel (60 darab, rovás írással):

VIGYÁZZ KURUC VÉGED VAN

Kuruc öltözet: fehér bőűjjú ing, fekete nadrág, sapka, bajusz, - labanc: fehér ing, sötét nadrág, sárga szalag (csatolva)

Pontozandó

Az őrs tudása (rovás írás megfejtése)

Az őrs ügyessége (sátor megközelítése)

Az őrs viselkedése

Idő: 5 perc

MI ÍGY CSINÁLJUK...

"HOGYAN KÉSZITSÜK ELŐ CSERKÉSZEINKET AZ ELŐRE NEM LÁTHATÓ GYORS CSELEKVÉSRE?..."

Az "előre nem látható, gyors cselekvésre váró" eseményeknél: tűzeset, vízbefúlás, elektromos áramütés és közlekedési balesetnél elvárjuk, hogy a HONKERESŐ-UTKERESŐ, valamint ORSZÁGÉPÍTŐ-FELKÉSZÜLŐ cserkészeink a helyszínen "jó munkát" fognak végezni, eltávolítják a sebesültet, sérültet a "veszélyes helyzetből" és tudásuknak megfelelően elsősegélyben részesítik.

Nagyon ügyesnek kell lenni cserkészünknek, hogy a fenti esetekben jól megállja a helyét. Hogyan is építsük fel tudásukat a szégyenlős újonctól kezdve az "életmentő Lovagig..?"

Semmiképpen nem úgy, hogy az egyik összejövetel alkalmával, minden előkészület, oktatás nélkül (de beavatott őr-, rajvezetőkkel) elkiáltjuk magunkat, hogy "tűz van!", vagy, hogy a sarkon "két kocsi összeütközött", hanem készítsünk egy 4-5 hetes munkatervet előre, amikor is minden összejövetelre beállítunk, előkészítünk egy-egy "veszélyt", amelynek elhárításában mindenki a saját tudásának megfelelően vesz majd részt. Ilyen előkészítés mellett elérjük azt, hogy cserkészeink nem különálló foglalkozásnak fogják a jövőben látni az első-segélynyújtást, csomózást, távmondattal közvetítést, az úszást és a tábori munkálatokat - hanem egy egymásbakapcsolódó és egyenértékű tudásnak, ahol mindegyiket egyenlően kell szeretni és gyakorolni...

Az alábbi munkatervet javaslom:

Első hét: Vízből mentés, vízbefulladásnál segítség

Szóbeli oktatás: legyünk mindig készen az előre nem látható, gyors cselekvésre váró eseményeknél, részletesen a fürdésnél, úszásnál, csónakázásnál, vizenjárásnál.

Gyakorlati foglalkozás: TÁBORVERŐ (lányoknál mindig az egyenértékű) próbásoknál: csomózás: "szorító nyolcas" a másik cs. csuklójára, vagy derekára. HONKERESŐ próbásoknál: távbeszélőn távmondattal, rövid jelentés leadása (egy megadott számra, az "orvos" lakására), valamint csomózások: "hajócsomó, csúszóhurok, kötélrövidítő, francia és angol mentőcsomók". ORSZÁGÉPÍTŐ próbásoknál: kötél dobása a vízbefúlónak, valamint egy model készítése a "száj a szájra" mesterséges lélegzés gyakorlásához, mesterséges légzési módok gyakorlása.

Az összejövetel végén játék: "Mentsd meg gyermekemet!"

- Az őrök "őrsben", minden cs-nek van egy rövid kötele. Egy-egy cserkész az őr-sökből ül a földön az őrsével szemben megadott távolságra.
- Sípjelre minden cs. összeköti rövid kötele végét a szomszédjéval.
- Az összekötött köteleket az első cs. derekára köti (angol mentőcsomóval), "kiúszik a gyerekekhez", majd melléje ül. Az egész őr beúszik és partra szállítja a gyereket.
- Más változatban: a "nem úszó" nem úszik be, hanem bedobja a kötelet.

Második hét: elektromos áram ütés

Szóbeli oktatás: elővigyázat az elektromos villanyfűtésű kályhák, vasalók, stb. kezelésénél, szakadt, kopott vezeték kicserélése. (Villanykályhák a fürdőszobában.) Általában: rövdzárlat, veszély a vezeték érintésekor.

Gyakorlati foglalkozás: TÁBORVERŐ próbásoknál: csomózás, "mentőhurok". HONKERESŐ próbásoknak: "Baross mentőcsomó", keresztkötések. ORSZÁGÉPÍTŐ próbásoknak: teendők villanyáram-ütés esetén, valamint egy rögtönzött hordágy készítése.

Az összejövetel végén játék: őrsi rögtönzött hordágy staféta verseny egy sebesülttel a hordágyon.

Az egész csapat számára: Két rögtönzött hordágyra szíjazunk, kötözünk egy-egy beteget, akiket az őrsök szállítják különböző akadályokon keresztül (ablakon ki és be, fel a háztetőre, kerítésen át, a terepen árkon-bokron keresztül), váltva az őrsöket, mintha egy átszegdelt területen végeznék a "mentést".

Harmadik hét: közlekedési baleset az úton

Szóbeli oktatás: teendők a baleset után azonnal: forgalom szabályozás, rendőrökért, mentőkért telefonálni, - de elsősorban vérzést elállítani, elsősegélyt nyújtani - azonban ne mozgassuk meg a sérültet, beteget a kocsiból, ha nincs tűzveszélyben, vagy az úttestről, ha nincs veszélyben a forgalom miatt.

Gyakorlati foglalkozás: TÁBORVERŐ próbásoknak: sebek ellátása, kötözések, vérzések. HONKERESŐ próbásoknak: ájulások, mesterséges légzés, törések. ORSZÁGÉPÍTŐ próbásoknak: betegszállítási módok, vérzések elállítása.

Az egész csapat számára: őrsönként egy gk. összeütközés (előkészítve egy mellékúton, a betegek mellén tábla, vagy festett vérzések, törések, a sérülések jelzésére), annak elsősegélynyújtás ellátása.

Az összejövetel végén játék: őrsönként rövid üzenet, távmondattal továbbadása stafétszerűen. (Őrsön belül cs-ként 5-10 méter távköz, hogy a távmondatok továbbadását ne hallja az egész őrs.)

Negyedik hét: tűzesetnél közreműködés

Szóbeli oktatás: tűzbiztonság, tűzvédelem otthon és nyilvános helyen. "Tűzriadó" terv, annak részletei, a Cserkészotthon tűzriadó részletei.

Gyakorlati oktatás: TÁBORVERŐ próbásoknak: csomózások: "egyszerű kettős csomó, ívelt kettős." HONKERESŐ próbásoknak: teendők égési sebeknél. ORSZÁGÉPÍTŐ próbásoknak: csomózások - az összes mentőcsomók - sebesült leeresztése emeleti ablakból, fáról, (erős vezetői ellenőrzéssel). "Tűzoltó-szállítás" (sebesült a nyakban).

Az egész csapat számára: TŰZRIADÓ! jellel, vagy kiáltással (kongatással). - Cs. otthon kiürül, őrsök helyeiken gyülekeznek, cspk. utoljára jön ki és az elektromos áramot kikapcsolja. Egyik őrsban az őv. jelenti, hogy egy cserkész hiányzik, önkéntes cs. derekára kötött kötéllal bekúszik az Otthonba, hogy azt átkutassa. A köhögős sebesültet megtalálja, őt ájultan kiviszi, ott segélyt ad. A végén a cspk. átbeszéli a hibákat, a jól végzett mozdulatokat

A fenti négy heti előkészület után a következő egyik összejövetelen, vagy egy hétvégi táborban az alábbi "esetet" készíti elő a cspk. - mindenütt egy pontozó bíróval:

1) Egy szgk. nekiment egy fának, az ajtók nyitva, egy sebesült a kocsiban, egy kint fekszik a földön, mindegyiken festett sérülések, vagy a mellükön sebesüléseket leíró magyarázat látható. Az őrsök a helyzetnek megfelelően működnek. (Pontozás.)

2) A tábor melletti tóban "egy úszni nem tudó cserkész" fuldoklik, a figyelőpárja segítségért kiált. A szolgálatos "életmentők" beúsznak a fuldoklóért, vagy a "nem úszók" kötelek dobni. Az őrsök a helyzetnek megfelelően működnek (mesterséges légzés), aszerint pontozzuk őket.

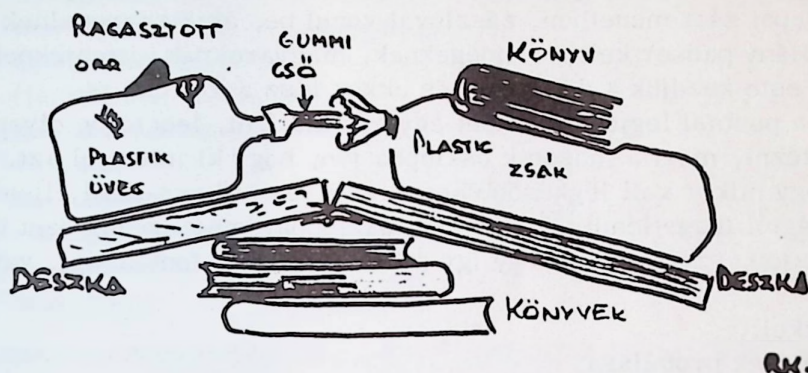
3) Egy kisfiú - vagy egy bábú - felmászott egy meredek szikla tetejére, és nem mer lejönni. Életmentők felmászhatnak, leeresztik. (Pontozás)

4) Egy völgyben, mély szakadékban egy törött lábú turista fekszik, füstjelekkel és tűkörrel SOS jeleket ad. A mentő őrs leereszkedik, a törést kezelésben részesíti, hevenyészett, rögtönzött hordágyon akadályokon keresztül a közeli úthoz szállítja, ahol már várja egy mentőautó, melyet egy előrerendelt cs. hívott oda, miután jelentette távbeszélőn a bal esetet.

A fenti összejövetelel rendezett, előkészített "eseményeknél" a különböző különpróbát végző cserkészeink munkáját is figyelemmel kísérhetjük, illetve teljesítményeiket a különpróbaiba beszámítjuk (Egészségügyi, Életmentő, Elsősegélynyújtó, Sziklamászó, Tűzoltó, Uszó.)

Befejezésül egy gyakorló modellt csatolok a "szájbálézés" gyakorlására, amelyet az angol cserkészujságból a "SCOUTER" 1966. szeptemberi számából másoltam ki.

Rauch Károly cscst
(Pubi bá) IV. Ker. Vt.

GONDOLATOK

Egy pillanat türelem nagy bajtól őrizhet meg; egy pillanat türelmetlenség elronthatja az egész életet.

*

Aki mosolyog, erősebb, mint az, aki tombol.

*

Ha méltó cselekedetet látsz, kövesd; ha méltatlant, vizsgálj meg magadat.

*

A hit a gondok sírja. - Az ember könnyebben jut el a holdra, mint önmagához, vagy a felebarátjához.

*

Kevesebb szó - több szeretet! Ez az út vezet el a másik ember szívéhez.

A szabadság nem azt jelenti, hogy azt tehetem, amit akarok, - hanem azt jelenti, hogy azt teszem, amit kell.

*

A hívőnek nem nagy a hite, hanem nagy Istene van.

*

- Jobb, ha Isten tiéd és nincs senki más barátod, mint a legjobb barát a földön Isten nélkül.

Összegyűjtötte: Lajossy Sándor

d) Hogyan? Tudunk énekelni, vannak furulyásaink, van két gitárosunk (nem lehetne megfelelőbb magyar hangszert találni? - Szerk.), a lányőrsöknek vannak szép magyar szöttesei (két ismerősnek szintén), tehát magyaros diszítést csinálunk, lehetőleg sok cserkész szerepeljen. Összeülök a kat. és a ref. magyar pappal és mindezt megbeszélem velük. Az egyházi, ill. a szertartás az ő dolguk. Mi azt akarjuk, ez legyen számunkra a keret.

De rögtön rögzítem velük közösen amit csak lehet. Tehát a ref. istenháza, mert az a legnagyobb és este biztosan szabad. Időpont legyen 8, mert akkorra a szülők is odaérhetnek, de ne tartson 40 percnél tovább, mert akkor hosszúnak tűnik. Ebből beszéd 15 perc (a lelkészek döntsék el, hogy ki beszél). Himnusz, Hiszekegy. Ismerünk 5 pentaton dallamot amely szakrális hangulatú. Mindez kitesz 27 percet, tehát jöhet három ének amelyeket mindenki ismer és még egy ima, lehetőleg Rákóczy imája a Hazáért. Sorrend, ki mit csinál. Templomi rend: a csapat zárt menetben, zászlóval vonul be, akik szerepelnek kiállnak szereplésük idejére. Hány padosor kell a vendégeknek, magyaroknak, ittenieknek? Diszítési lehetőségek. 19-én este kezdjük a diszítést, és akkor lesz a főpróba is.

e) Mi kell hozzá? Ennél a pontnál legjobb mindent egymás alá írni, lehetőleg olyan sorrendben, ahogy el kell intézni, mert a második oszlopba jön, hogy ki intézi el azt, a harmadik oszlopba pedig, hogy mikor kell legkésőbb hozzálátni, és mikorra kell elintézni. De írhatjuk időtől és fontosságtól függetlenül, de akkor is oszlopba, mert ha mindent összeállítottunk, ha kész az oszlop, szétvágjuk, hogy így állítsuk össze a fontossági, vagy időrendi sorrendet.

Megbeszélés a lelkészekkel.

A csapat előkészítése: énekek próbálása,
furulyásokkal próba,
leányőrsökkel diszítési anyagot összeállítani, mindjárt összehordani,
a két idős nénitől a szötteseket elkérni
roverőrs segít diszíteni
roverek zenésze betanulja a közös énekek kíséretét
menetgyakorlat,
ruhák, jelvények ellenőrzése
próba a szereplőkkel, betanítás

Meghívókat írni,

kiküldeni

Személyes meghívások (ahol nem illik csak nyomtatványt küldeni, mert már sokat segítettek, inkább baráti a viszony)

Virágokat beszerezni a diszítéshez

Szórvány st. két szórvány cst. jöjjenek rendezőnek egyenruhában meghívni, ill. lelevezni.

Ezzel összeállítódott minden tennivaló, és most mindezt időrendbe kell szedni, a szerint, milyen sorrendben, minek fogok hozzá, kit mivel bízok meg. Az utóbbi mutatja majd meg, hogy melyik napon kit és mit kell ellenőriznem. Ne felejtsük el, hogy roverek és értelmesebb cserkészek élvezik a szervezeti mechanizmust, ha nehezebb is, inkább dolgoztassunk, mint dolgozzunk. Hadd lássa a csapat mit jelent egy nagyobb szervezés. Ezen az úton talán akad egy-két fiú és lány, akik hajlamot mutatnak ilyen munkára. Ez nagy nyereség a csapatnak!

FELADAT	FELELŐS	IDŐ	ELLENŐRZÉS IDEJE
Tárgyalás, lelkészek	parancsnok	aug. 1.	
Csapatgyűlés	parancsnok	3.	
Meghívók	parancsnok, rover őv.	10.	
Szöttések a két nénitől és meghívásuk	1. st. roverek	10.	12.
Szórvány telefonálás levél	parancsnok	12.	
Próbák furulyások	regős őv.		
gitár	őv. -je		
felolvasók	őv. -je		
előimádkozó	őv. -je	13.	13.
Csapatgyűlés összpróba			
menetgyakorlat	parancsnok		
kérdés-felelet			
(játék Sz. I. -ról)	st-k	15.	
Órsi gyűlés, lányok és fiúk roverek			
szöttések és diszítés megbesz.	parancsnok	17.	lelkésznél
Virágok kötése	st. őv-k	19. d. e.	19. 12-kor templom
Csapat találkozik	parancsnok	20. 1/2)7	templom

Minden a csapatotthonban történik, kivéve 17-én a lelkésznél és 19. 20-án az istenházában.

Két dologra szeretném figyelmeteket felhívni:

1) Az ilyen munkánál nem kell takarékoskodni a papírral.

2) Ha egy vonalzóval vízszintesen tartva felülről lefelé haladok, csak a dátumhoz kell a vonalzó tartani és leolvashatom, hogy aznap mit kell tennem, vagy ellenőriznem. Ez különösen bonyolultabb szervezésnél fontos, ahol több csapatot, más szervet és munkahelyet kell egyszerre ellenőriznem, vagy munkájukat összhangba hoznom.

* * *

Most rajtatok a sor! Négy csapat rendez közös tábor 30-án a 20 km-re lévő falú fölött a hágó bejáratánál, a tó tulsó partján. Ut nincs a táborhelyhez, csak a tapon át. A négy parancsnok címe ismert.

Jó tervezést!
Nógrády Béla (Gráz)

Amennyiben . . .

- Elöntött az árvíz, mindenemet elvesztettem. Te azt mondtad: ez igazán borzalmas. De nem segítettél rajtam.
- Megtámadtak az utcán, te átmentél a tulsó oldalra, mert — amint később mondtad — nem akarsz a más dolgába avatkozni.
- Éheztem, fűtetlen volt a szobám és te, a szociális gondozó, sajnálkozással fejeztél ki, de nem tettél semmit.
- Börtönben voltam, de nem látogattál meg. Féltetted jó hírvevedet.

- Egyedül maradtam, bátorítás nélkül és nem jutottam eszedbe, pedig csak a szemben levő oldalon lakol.
- Beteg voltam és te imádkoztál a felgyógyulásomért, de gyógyszerre és gondoskodó szeretetre volt szükségem.
- Eljöttem a templomomba, de rám sem néztél. Nem tartasz magadhoz méltónak.

*Amennyiben nem cselekedtél meg
eggyel eme legkisebbek közül, énvelem
sem cselekedtél meg (Mt 25, 45).*

(vetés és aratás - evangéliumi folyóirat)

M U N K A T Á R S A K

ÁDÁM JANOS

KISH GÁBOR

LAJOSSY SÁNDOR

NOGRÁDY GÉZA

PETERS DONALD

RAUCH KÁROLY

SZEKERES SZABOLCSNÉ

Non-profit org.
U.S. postage
paid
Garfield, N.J.
Permit No. 204

HUNGARIAN BOY SCOUTS ASS'N

P.O. Box 68
Garfield, N. J. 07026

Mrs. Ferenc Novák
72 7th Ave south
New York, N.Y. 10014

Return Postage
Guaranteed

PRINTED MATTER
ADDRESS CORRECTION REQUESTED

SZENT FERENC IMÁJA

Uram, tégy engem békéd eszközévé,
hogy szeressek ott, ahol gyűlölnek,
hogy megbocsássak ott, ahol megbántanak,
hogy összekössek, ahol széthúzás van,
hogy reménységet keltsék, ahol kétségbeesés kínoz,
hogy fényt gyűjtsak, ahol sötétség uralkodik,
hogy örömet hozzak oda, ahol gond tanyázik.
O, Uram, segíts meg, hogy törekedjem
nem arra, hogy megvigasztaljanak,
hanem hogy én vigasztaljak,
nem arra, hogy megértsenek,
hanem arra, hogy én megértsek,
nem arra, hogy szeressenek,
hanem hogy én szeressek.
Mert aki így ad, az kapni fog,
aki elveszíti magát, az talál,
aki megbocsát, annak megbocsátanak,
aki meghal, az fölébred az örök életre.